

RAAMATUNKÄÄNNÖSINSTITUUTTI

Suomensukuisten Sana

Vuosijulkaisu 2020

◆ **Komipermjakkien vuosien odotus täyttyi – Uusi testamentti on valmis**

Suomensukuisten Sana 2020

Sisällysluettelo

- 1 Yhteys on tärkeää
- 2 Komipermjakit saivat Uuden testamentin
- 4 Sana johtaa ihmisiä Jumalan luo
- 6 Videobloggarin mietteitä omasta kielestä ja kulttuurista
- 8 Vierailulla ersäläisen Tavlan kylän koulussa
- 9 "Erinomaista, että vepsäläiset saavat lukea Raamatun sanaa omalla kielellään!"
- 10 Kerdomus Ruutas
- 11 Kirjoja Tverin ja Vienan Karjalaan
- 12 Hyvää sanomaa hanteille
- 14 Testausmatka Sosva-joen mansikyliin
- 16 "Pieni kansa odottaa rakkauden sanomaa"
- 17 Oma kieli avaa marien sydämet
- 18 "Mikä on elämän tarkoitus?"
- 20 Raamatunkääntäjät koolla Tallinnassa

Suomensukuisten Sana 2020, Raamatunkäännösinstituutin vuosijulkaisu 2020

Kansi: Komipermjakin Uuden testamentin kääntäjät Raisa Petrova (vas.) ja Ljudmila Nikitina. Kuva: B. Kalčević/RKI

Taitto: Pertti Haavisto, Painopaikka: Skyprint Oy, Leväsjoki

Toimituskunta: Anita Laakso, Helena Pitkäaho, Anne Boström

Raamatunkäännösinstituutti ry, PL 272, 00531 Helsinki

Puh. 09-7744 350, info.fin@ibt.net, www.rki.fi, Y-tunnus: 0829514-9

Pankkiyhteys: Nordea FI77 2065 1800 0179 11, Rahankeräyslupa nro: RA/2017/839

Keräysaika: 1.1.2018–31.12.2022. Venäjän alueen suomalais-ugrialaisten kielten raamatunkäännöstyöhön

Yhteys on tärkeää

Raamatunkäännöstyö on pitkäjänteistä puurtamista. Jollakulla saattaa olla sellainen mielikuva tästä työstä, että yksi tai kaksi ihmistä istuu parikymmentä vuotta erakkona jossain piilossa ja sitten yhtäkkiä putkahtaa ilmoille uusi kirja – Uusi testamentti tai Raamattu. Tai niiden osa.

Jo tämän vuosijulkaisun lukemalla näkee, että työ ”elää” ja vaikuttaa koko ajan ympäristöönsä. Siinä on mukana useita ihmisiä – osa alusta loppuun, osa tietyn aikaa. Ja säännöllisin väliajoin sen vaikutuspiirissä on suurikin joukko ihmisiä, esim. tekstien testausvaiheessa.

Vaikka kielet ovat erilaisia, niin kääntäjien ongelmat ovat usein hyvinkin samankaltaisia, olipa kyse sitten vain suomensukuisista tai vaikkapa Dagestanissa puhuttavista kielistä. Miten käännetään avainsanat – armo, vanhurskaus, uhri jne? Miten jaksotetaan eri työvaiheet? Mikä avuksi, kun joskus ei vain jaks?

Parasta vertaistukea kääntäjille on se, kun he saavat tavata toisiaan. Viime syksyn tapaaminen Tallinnassa oli keidaspaikka monelle kääntäjälle. Ja olihan se valtava ilo meille muillekin työssä mukana oleville nähdä se

keskinäinen rakkaus ja toisista välittäminen. Ja millä innolla ja terveellä itsetunnolla kunkin kielen edustajat esittivät kukaan kansojen illassa runoja, lauluja ja todistuksia elämästään!

Ihmisinä, varsinkin sisarina ja veljinä, meidän tulee rohkaista ja tukea toisiamme niin henkiloikohtaisessa vaelluksessa kuin myös palvelutehtävässä, jonka Jumala on meille uskonut. Se on meidän ensisijainen tehtävämme. Ja lisäksi saamme olla edesauttamassa sellaisen tuotteen syntymistä, josta sanotaan: ”Olemme vuosia odottaneet sitä!” ”Se on maailman tärkein kirja!” Kirja, jonka pohjalta syntyy lauluja, jota luetaan kouluissa ja joka innostaa piirtämään!

Ja ennen kaikkea – kirja, joka synnyttää elämää, iankaikkista elämää, kuten saimme kuulla Kudymkarissa kymmenennen Uuden testamentin julkistamishuhtaus.

Vaalikaamme tätä yhteyttä ja luokaamme edellytyksiä sen kehittymiselle!

Heikki Jäntti
hallituksen puheenjohtaja
Raamatunkäännösinstituutti ry

Komipermjakit saivat Uuden testamentin

Teksti: Anita Laakso, Kuvat: B. Kalčević/RKI

Uusi testamentti komipermjakiksi julkaistiin syksyllä 2019, ja kirjan valmistumista juhlittiin helmikuussa 2020 Permin Komin piirikunnassa, pääkaupungissa Kudymkarissa ja Pešnigortin kylässä.

RKI:n toiminnanjohtaja Anita Laakso (vas.), kääntäjät Ljudmila Nikitina ja Raisa Petrova.

Kudymkarin Etnokulttuurikeskuksessa 28.2. pidetyssä pääjuhlassa **Ljudmila Nikitina**, toinen Uuden testamentin kääntäjistä, avasi Kirjan ja luki Johanneksen evankeliumin alkusanat: ”*Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala.*” Nyt Sana on tullut komipermjakkien luo”, hän sanoi. ”Olen odottamalla odottanut tätä päivää. Käännöstyö on vienyt pitkän ajan, mutta nyt meillä Jumalan avulla on Uusi testamentti!” Kyynelsilmin hän kiitti kaikkia, jotka ovat tavalla tai toisella olleet mukana työssä.

Kiitoksensa ilmaisi myös toinen kääntäjä, opettaja **Raisa Petrova**, jolle omakielisen Sanan merkitys valkeni nuoruudessa, kun kirkossa käydessä slaavinkielisestä saarnasta ja liturgiasta jäi puolet epäselväksi. Tämä ohjasi hänet raamatunkäännöstyöhön. Raisa on onnellinen Uuden testamentin valmistuttua, mutta toteaa, että paljon on vielä tekemättä. ”Tarvitsemme myös Vanhan testamentin tekstejä, ensinnä Psalmit!” hän painottaa. Ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra **isä Sergij** toi puheessaan esille lähetyskäskyn. ”Herra sanoi: ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni.” Käännöksen ansiosta Herran antama tehtävä on nyt helpompi toteuttaa komipermjakkien keskuudessa”, hän totesi. ”Me tulemme levittämään tätä Uutta testamenttia hiippakunnassamme.”

Kudymkarissa samoin kuin 29.2. Pešnigortissa pidetty tilaisuus oli niin lämminhenkinen, että se innosti yleisöä spontaaneihin puheenvuoroihin, lauluihin ja kiitoksen sanoihin; ei arkailtu tulla laulamaan rakkaita ja tuttuja kansanlauluja eikä kertomaan sydämen tunteja kaiken kansan kuullen.

Kansanmusiikkiryhmä esiintyi Etnokulttuurikeskuksen juhlassa.

”Elämäni onnellisin päivä”

Monesta suusta kuultiin: ”Olemme odottaneet kauan tätä kirjaa!” Pešnigortissa **Nadežda**-niminen nainen nousi tilaisuuden lopussa puhumaan ja sanoi: ”Tämä on elämäni onnellisin päivä. Tätä kirjaa olen odottanut koko ikäni!” Monet sanoivat myös: ”Jospa voisimme saada koko Raamatun komipermjakiksi!”

Juhlapaikalla, sekä Kudymkarissa että Pešnigortissa, oli esillä kirjoja. Kukin sai oman kappaleensa, mutta jotkut pyysivät useampia viädäkseen Uuden testamentin niille ystävilleen, jotka eivät itse olleet päässeet paikalle.

Käyttöönott juhlan jälkeen ihmiset ovat jatkuvasti kysyneet lisää kirjoja. Sanan tarve on ilmeinen. Permin Komin piirikunnassa asuvista komipermjakeista 95% puhuu omaa kieltään. Venäjän hel-luntaikirkon piispa **Eduard Grabovenko** onkin todennut, että komipermjakkien keskuudessa evankeliumin sanomaa on vietävä eteenpäin heidän omalla kielellään.

Uuden testamentin jälkeen työ jatkuu Psalmien kirjan tarkistuksen parissa.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2019)

Ajankohtaista

- Psalmien kirjan käännöksen tarkistaminen

Komipermjakin kannatusviite 3049

Ljudmila ja pastori Daniil Popov Podjelskin kirkon käyttöönottojuhlassa huhtikuussa 2019.

Sana johtaa ihmisiä Jumalan luo

”Rakastan lukea kominkielistä Uutta testamenttia ja Psalmeja! Jumalan sana auttaa konkreettisesti erilaisissa elämäntilanteissa”, kertoo Podjelskin komikylässä syntynyt ja asuva Ljudmila Lobanova.

Teksti: Haastattelun pohjalta Anita Laakso, Kuvat: H. Pottonen, N. Gabova/RKI

Joitakin vuosia sitten pääkaupunkimme Syktyvkarin Komikirkosta tultiin pitämään hengellisiä tilaisuuksia Podjelskiin. Minäkin aloin käydä niissä, ja vuonna 2008 tunnustin julkisesti uskoni Jeesukseen. Jumalan luo minua veti tyttäreni **Ljuba**, jonka sydämeen Hyvä Sanoma oli kylvetty Komikirkon lastenleirillä. Elokuussa 2009 meidät molemmat kastettiin. Uskoontulo merkitsi suurta muutosta elämässäni: vapauduin päihderiippuvuudesta, ja minulle tuli valtava jano oppia tuntemaan Jumalaa. Olin saanut kominkielisen Uuden testamentin ja luin sitä jokaisena vapaahetkenäni. Kylässämme puhutaan komia, ja opin sitä myös koulussa.

Komissa monet ovat tulleet uskoon luettuaan Jumalan sanaa omalla kielellä; meidänkin kylässämme kominkielinen Sana on tuonut ihmisiä Jumalan luo. Nykyisin meillä on Podjelskissa oma rukoushuone – olemme Komikirkon tytärseurakunta. Olen mukana

seurakuntamme työssä ja kannan osaltani vastuuta sen toiminnasta.

Raamattua oppimassa

Komikirkon pastori **Daniil Popov** tiesi toiveeni oppia tuntemaan Sanaa, ja siksi hän suositti minulle kaksivuotista raamattukurssia, joka suoritetaan osaksi etä-, osaksi lähiopintoina. Käyn nyt toisen vuoden kurssia. On innostavaa oppia Raamattua ja kuulla lähetystyöstä eri puolilla maailmaa. Se kannustaa rukoilemaan ja tekemään työtä, niin että minunkin kansastani moni löytäisi Jeesuksen pelastajakseen.

”Herra puhuu minulle omaa kieltäni”

Rakastan lukea kominkielistä Uutta testamenttia ja Psalmeja! Jumalan sana auttaa konkreettisesti erilaisissa elämäntilanteissa. Äskettäin minun piti päästä kylästämme Syktyvkariin, mutta bussit eivät kulkeneet. Kaupunkiin oli kuitenkin mentävä, sillä minulla oli lääkäriaika. Ainoa mahdollisuus oli

Juhlavieraiden iloa Podjelskin rukoushuoneen vihkiäisissä.

Ljudmila ja seurakunnan pyhäkoululaisia.

Psalmien sanoma rohkaisee komeja.

kävellä kaupunkiin vievälle tielle odottamaan, että saisi autokyydin. Liftaaminen on meillä yleinen tapa, ja ohiajavat kyllä pysähtyvät. Kylästämme on maantielle pari kilometriä, ja kulkiesani mieleeni nousi epäily: ehkäpä kaupunkiin menijöitä ei nyt korona-aikana olekaan? Tai ehkä joudun odottamaan niin kauan, että myöhästyin vastaanotolta? Silloin kuulin sydämessäni komiksi sanat: *’Latša kut Gospod vylö! Lo zumyd da povtöm!’* (Luota Herraan! Ole luja, pysy rohkeana! Ps. 27:14). Mieleni rauhoittui ja jatkoin levollisesti kulkuani. Ja niin kävi, että heti kun ehdin tien laitaan, tuli auto,

pysähtyi kohdalleni ja vei minut kaupunkiin. Olen niin iloinen, että Herra puhuu minulle komin kielellä.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2008) + äänite (2014)
- Psalmit (2013)
- Joonan kirja (2016)
- Sananlaskujen kirja (2017)

Ajankohtaista

- VT:n tekstien tarkistaminen

Komin kannatusviite 3052

Näkymä Podjelskin kylästä.

Videobloggarin mietteitä omasta kielestä ja kulttuurista

– ”Raamattu on mielestäni maailman tärkein kirja”

Kuva: O. Belkinan videoblogi.

Olen valmistunut filosofian kandidaatiksi Saranskin yliopistosta, missä opiskelin mokšan kieltä ja mordvalaista kirjallisuutta sekä venäjän kieltä ja kirjallisuutta. Suoritan maisterintutkintoa aiheenani suomalais-ugrilainen kirjallisuus. Opiskelun ohella olen kahden vuoden ajan työskennellyt kansallisen *Vaigel'*-radion mokšankielisten ohjelmien toimittajana. Tänä vuonna radiotyöni on puolen vuoden tauolla, sillä olen tammikuun alusta toukokuun loppuun vaihto-oppilaana Suomessa, Turun yliopistossa. Jatkan ohjelmien tekoa Mordvaan palattuani.

Alun perin niin ersäläiset kuin mokšalaiset ovat kotoisin maaseutukylistä. Vanhempani ovat olleet ahkeruudellaan ja rehellisyydellään esimerkinä minulle. Pienestä pitäen osallistuimme veljeni kanssa suuren kotitalomme moniin töihin. Tiedämme, mitä merkitsee puhdas ilma, luonto, purot, aamurusko, karja laitumella ja sauna lauantaisin. Mielestäni nämä asiat ovat tärkeitä jokaiselle mordvalaiselle. Myös minulle. Mieleni

Nimeni on Oksana Belkina ja olen mokšalainen. Synnyin Mordvassa Velezemin kylässä Zubovo-Poljanan piirikunnassa. Tasavaltamme pääkaupungista Saranskista katsottuna se on itäisin alueemme piirikunnista.

Teksti: Olga Kugappin tekemän haastattelun pohjalta Helena Pitkäaho

lepää, kun pääsen kotikylään vanhempieni luo. Tunnen olevani vapaa ja onnellinen ihminen.

Kylämme on täysin mordvalainen, kaikki asukkaat puhuvat mokšaa. Sen vuoksi meillä pidetään arvossa kansallisia tapoja, ja esimerkiksi juhlapäivinä valmistetaan aina perinteisiä mokšalaisia ruokia. Perheessäni kaikki ovat uskovia ortodokseja.

Maailman tärkein kirja

Olen iloinen, että olen omalta pieneltä osaltani voinut olla apuna mokšankielisten raamatunkääntäjien valmistumisessa: annoin lukijapalautetta Ensimmäisestä ja Toisesta Mooseksen kirjasta. Raamatunkääntäjä **Olga Kugappi** etsi mokšaa hyvin taitavia käännösten lukijoiksi ja otti minuun yhteyttä tiedekuntani suosituksesta. Ensin ajattelin, että tokko minusta olisi niin vakavaan ja vaativaan tehtävään. Lopulta kuitenkin suostuin. Ja kun sain tekstit eteeni, innostuin heti. Ensimmäisellä lukukerralla istuimme viisi tuntia käännösten äärellä, ja aika kului hyvin nopeasti. Olin riemuissani – sain lukea maailman tär-

Šaigovon mokšalaiskylä. Kuva: H. Pottonen/RKI

Ensimmäinen ja Toinen Mooseksen kirja mokšaksi.

keintä kirjaa omalla kielelläni! Enkä vain lukenut, sillä Olga teki minulle kysymyksiä, joihin vastasin, miten ymmärsin kyseiset lauseet. Jos käännös tuntui epäselvältä, Olga selvitti, miten kohdan tulisi kuulua ja kysyi, miten asian voisi selvemmin sanoa mokšaksi. Tekstien äärellä käsitin, miten tärkeään ja vastuulliseen työhön sain osallistua. Nyt tiedän, ettei Raamatun kääntäminen ole helppoa. Sen vuoksi arvostan entistäkin enemmän Olga ja kaikkia, jotka sitä työtä tekevät. Aiemmin en tiennyt, miten raamatunkäännöstyötä tehdään.

Raamattu on mielestäni maailman tärkein kirja ja se tulisi kääntää kaikille kielille! Sillä tavoin se tulee lähemmäksi jokaista kansaa. On todella tärkeää, että jokainen voisi sanoa: ”Raamattu on myös minun omalla kielelläni.” Ymmärrän, että jokaisen ihmisen on tietoisesti tultava Jumalan luo.

Rakkaus omaan kieleen

Rakkaus omaan kieleen vei minut opiskelemaan sitä. Kipinä kielenopiskeluun syttyi jo yhdeksänvuotisen peruskouluni aikana. Tuolloin otin osaa moniin alueellisiin mokšan kieltä ja kirjallisuutta koskeviin kilpailuihin, joihin minua kannusti luokanvalvojani, venäjän kielen ja kirjallisuuden opettaja.

Olen kuitenkin aina kokenut, että äidinkieleni on jotain sellaista, mitä pitää alituisen puolustaa. Monet sanovat: ”mokšaahan puhutaan nykyisin vain keittiössä, sitä osaavat vain kaukaisten kylien vanhat mummot.” Päätin osoittaa, ettei asia ole näin.

Nykyään nuoret käyttävät sosiaalista mediaa sujuvasti. Somessa voimme saada ja välittää tietoa sekä kohdata toisiamme. Vuosi sitten päätin luoda mokšankielisen kontaktisivuston *Varma* (’tuuli’). Latasin sinne kuvia, kiinnostavia sanoja, erilaisia elämäntarinoita, runoja – ylipäätensä kaikkea, mikä kiinnosti itseäni ja mikä saataisi kiinnostaa muitakin nuoria. Sain sivustosta kannustavaa palautetta.

Blogeista on myös tullut kovin suosittuja ja niitä tuntuvat kaikki pitävän. Totesin, että ei ollut vielä yhtään mokšankielistä blogia! Miksi? Onhan meillä oma kieli, ja olisi mainiota, jos myös se olisi edustettuna internetissä. ”Minäpä teen sen!” päätin.

Tämän vuoden tammikuusta asti olen ensimmäinen mordvalaisen videoblogin pitäjä. Voit katsoa sitä YouTube-kanavalta ”*Мокишень блогер*”.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2016)
- 1. ja 2. Mooseksen kirja (2020)

Ajankohtaista

- Sananlaskujen ja Joonan kirjan testaaminen
- Psalmien käännöksen korjaaminen

Mokšan kannatusviite 3104

Kaikki oppilaat saivat oman Uuden testamentin.

Riitta puhui oppilaille ersäksi.

Vierailulla ersäläisen Tavlan kylän koulussa

Riitta Pyykkö toimi yli kymmenen vuotta ersämordvankielisten raamatunkäännösten tarkistajana, josta tehtävästä hän on eläköitynyt. Sydän vetää kuitenkin edelleen Mordvaan. Viimekevällä Mordvan-matkallaan Riitta tapasi paikallista seurakuntaväkeä ja kansallisia raamatunkääntäjiä sekä pääsi käymään myös Tavlan kylässä.

Teksti ja kuvat: Riitta Pyykkö/RKI

Mordvassa vieraillessani entistä työtoveriani raamatunkääntäjä **Tamara Bargovaa** kutsuttiin Tavlan kylään kertomaan koululaisille raamatunkäännöstyöstä”, **Riitta** kertoo. ”Tamara ilahtui kutsusta ja pyysi minut mukaansa. Kouluun toivottiin myös kirjallisuutta, ja saimme viemiseksi ersänkielisiä Uusia testamentteja luterilaisesta seurakunnasta. Tamara järjesti kuljettajan, jonka autoon lastasimme kirjat, ja lähdimme matkaan. Tavla, ersäksi *Vir alo Tavla* eli Metsätavla, on ersäläisen kulttuurin keskuskylä, joka sijaitsee noin puolen tunnin ajomatkan päässä Mordvan pääkaupungista Saranskista.

Tavlan peruskoulussa meidät ohjattiin luokkahuoneeseen, jonne rehtori, opettajat ja koulun 19 oppilasta olivat kokoontuneet. Tamara esitteli meidät

ja kertoi, millainen ja miten tärkeä kirja Raamattu on.”

Oma kieli ja Raamattu kiinnostavat

”Minuakin pyydettiin puhumaan”, Riitta sanoo. ”Se että minä, suomalainen, puhuin heille ersäksi, herätti innostusta ja nosti kysymyksiä ersän ja suomen sukulaisuudesta. Vertailimme samantyyppisiä sanoja kuten kolme – *kolmo*, neljä – *nile*, viisi – *vete*, kuusi – *koto*.

Tamara kertoi Raamatusta ja työstään sen kääntäjänä. Iloitsin seuratessani hänen innostunutta esitystään ja yleisömmme eläytymistä siihen. Tamara luki ääneen Uutta testamenttia ja kysyi sitten, haluaisiko joku oppilaista lukea otteen Raamatusta. Neljäs-luokkalainen tyttö oli halukas. Hän luki selkeästi Johanneksen evankeliumin kymmenennestä luvusta

kertomuksen Hyvästä paimenesta ja eläytyi siihen niin, ettei olisi millään lopettanut. ”...*Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lampaiden edestä...*” Haluaisiko joku muukin lukea? kysyimme. Ekaluokkalaisten poika ilmoittautui heti.

”Yksi opettajista tuli halaamaan meitä esittelijöitä. Äidinkielen Uuden testamentin lukeminen oli koskettanut häntä.”

Mieltä lämmitti kuulla, miten antaumuksella ja hyvin hänkin luki. Yksi opettajista tuli halaamaan meitä esittelijöitä. Äidinkielen Uuden testamentin lukeminen oli koskettanut häntä. Myös toiset opettajat, rehtori sekä oppilaat olivat silmin nähdessä iloisia vierailustamme. Päätteeksi kaikki saivat Uuden testamentin.”

Tavlan kylää.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006) + äänite (2018)
- Psalmi (2011)
- Ruut, Sananlaskut, Saarnaaja, Laulujen laulu ja Joona (2020)

Ajankohtaista

- VT:n kirjojen käännöksen tarkistaminen

Ersän kannatusviite 3094

Kääntäjä Nina Zaitseva ja Joonan kirja. Kuva: I. Smolina/RKI

Joonan kirjan on kuvittanut Irina Pavlišina.

”Erinomaista, että vepsäläiset saavat lukea Raamatun sanaa omalla kielellään!”

Joonan kirjan käännös vepsäksi valmistui viime vuonna, ja teksti julkaistiin syksyllä kuvitettuna vepsä–venäjä-laitoksena. Kirjan julkistamistilaisuus pidettiin Petroskoissa 8. tammikuuta. Tilaisuuden järjesti Vepsän kulttuuriseura.

Teksti: Anita Laakso

Joonan kirja kiinnosti

Julkistamistilaisuus pidettiin Vepsän kulttuuriseuran tiloissa ja sitä johti seuran puheenjohtaja, **Larisa Smolina**. ”Tekstin kääntäjä, **Nina Zaitseva**, esitteli meille tämän uutuuskirjan”, hän kertoo. ”Oli kiinnostavaa kuulla Joonasta sekä tekstin kääntämisestä. Luimme otteita kirjasta ja keskustelimme siitä. Käännös on oikein onnistunut, kieli selkeää ja kaunista vepsää. On erinomaista, että vepsäläiset saavat lukea Raamatun sanaa omalla kielellään! Myös kirjan ulkoasu miellytti meitä, ihailimme yhdessä kauniita kuvia. Julkistamistilaisuudessa mukana oli kulttuuriseuran ja vepsäläisen *Paginklub'*in eli Keskustelukerhon väkeä. Jokaiselle lahjoitettiin kirja ja lisäksi kukin sai ottaa niitä vietäväksi läheisilleen.

Keskustelukerholaisten käyttöön annettiin useita kirjoja, sillä he aikovat kokoontumisissaan lukea sitä.

”Joonan kirja pitää ehdottomasti toimittaa vepsäläiskylien käyttöön”, Larisa Smolina sanoo. ”Pandemian vuoksi emme kuitenkaan ole vielä päässeet viemään niitä. Toivomme, että rajoitukset pian poistuvat, niin että voimme vapaasti matkustaa ja jakaa ihmisille tätä kirjaa.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006)
- Psalmi (2012)
- Sananlaskujen kirja (2016)
- Joonan kirja (2019)

Ajankohtaista

- Joonan kirjan käyttöönotto
- Ruutin kirjan käännöksen tarkistaminen

Vepsän kannatusviite 3133

Kotkatjärven koululaisten piirustuksia Ruutin kirjan tekstiin.

Kerdomus Ruutas

– Karjalaiset koululaiset kuvittajina

Livvinkielistä Ruutin kirjan käännöstä valmistellaan painatukseen ja teksti voidaan kuvittaa koululaisten tekemin piirroksin. *Kerdomus Ruutas* on ensimmäinen julkaisu, johon RKI on saanut kuvat kohdealueelta.

Teksti: Anita Laakso, Kuvat: M. Košeleva, S. N'attijeva

Aunuksen Karjalassa aiottiin viime syksynä pitää työpaja, jossa kurssilaisia ohjattaisiin käyttämään karjalaksi julkaistuja tekstejä tietokoneohjelmien avulla. Koulutus oli määrä toteuttaa yhteistyössä SIL Internationalin ja Wycliffe Raamatunkääntäjien kanssa. Opetuspaikaksi järjestyi Kotkatjärven koulu. Kurssiin kuului kuvitettujen kirjasten teon opiskelua tietokoneella tehtävien harjoitusten kautta ja myös ohjausta valmistuneen aineiston siirtämiseen älypuhelimien.

Kurssia suunniteltaessa pohdittiin, mistä teksteistä kirjasia voisi tehdä. Koska livvin työryhmä oli viimeksi kääntänyt Ruutin kirjan,

nousi ajatus sen käytöstä. Teksti oli mielenkiintoinen ja sopivan mittainen pieneksi kirjaksi – mutta mistä saataisiin kuvat? Todettiin, että parasta olisi, jos kuvitus olisi karjalaisten omaa. Sellaista ei kuitenkaan ollut saatavilla, ja silloin Kotkatjärven koulun neuvokas karjalan kielen opettaja keksi, että koulun oppilaat voisivat piirtää kuvia kirjaan. **Olga-opettaja** sai Ruutin kirjan käännöksen, antoi oppilaiden tutkia sitä, ja niin piirroksia alkoi syntyä.

Työpaja oli tarkoitus pitää marraskuussa Kotkatjärven koulun syyslomaviikolla, mutta sairaustapauksen vuoksi se siirtyi myöhempään ajankohtaan. Oppilaiden vaivannäkö ei kuiten-

kaan ollut turhaa: piirrokset ovat odottamassa kurssin toteutumista tulevana syksynä. Mutta ne ovat tarpeen jo ennen sitä – livvinkielisen Ruutin kirjan kuvituksessa.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2003)
- Psalmit (2006)
- 1. Mooseksen kirja (2010)
- Joonan kirja (2012)
- Sananlaskujen kirja (2014)
- Jesajan kirja (2015)

Ajankohtaista

- Ruutin kirjan ja Joonan kirjan uuden painoksen julkaisu

Livvin (aunuksenkarjalan) kannatusviite 3023

Kirjoja Tverin ja Vienen Karjalaan

Raamatun kertomuksia -kirja ja sen äänite julkaistiin vienankarjalaksi syksyllä 2018. Molempien painos oli 1500 kpl. Viime vuonna kirjat äänitteineen toimitettiin karjalaisille Tverin alueelle ja Vienaan.

Teksti: Anne Boström/RKI, Kuvat: M. ja A-L Kaatrasalo/RKI

Raamatun kertomukset opetuskäyttöön

Piipilijan kertomuksie -kirja sisältää Raamatun keskeisiä kertomuksia sekä Vanhasta että Uudesta testamentista, aina maailman luomisesta Jeesuksen taivaaseenastumiseen saakka. Jokaiseen kertomukseen liittyy värikuva. Kirjan äänite, mp3-levy, löytyy takakanteen kiinnitetyistä muovitaskusta.

Painos välivarastoitiin Pietariin, ja viime keväänä, ennen kuljetusta kyliin, karjalaiset pyysivät ja myös saivat 500 kirjaa opetuskäyttöön Petroskoissa ja Karjalan kylissä – kesä- ja iltakursseilla sekä yliopistossa vieniaa opiskeleville.

Kirjoja esillä Tverin ja Vienen kylissä

Pääosa kirjan painoksesta toimitettiin kesällä Tverin Karjalaan ja alkusyksyn päivinä myös Vienen kyliin.

Tekstin kääntäjä **Valentina Karakina** oli yhdessä **Sinikka Saaren** kanssa esittelemässä kirjaa 17.8. Tolmatšin kylän perinteisessä kesätapahtumassa Tverissä. Kirjat kiinnostivat kovasti juhlaväkeä, ja ihmiset saivat niitä mukaansa lahjaksi. Kirjoja vietiin lisäksi joihinkin seurakuntiin ja kirkkoihin.

Syyskuun alussa kirjat ehtivät myös Vienen Karjalan kyliin – kouluihin ja kirjastoihin sekä seurakuntiin. Niitä esittelemässä oli täälläkin Valentina Karakina yhdessä Sinikan kanssa. **Matti Kaatrasalo** piti huolen kuljetuksesta ja toimi kuvaajana kummallakin matkalla.

"Kirja äänitteineen sai hyvän vastaanoton"

Viime kesänä kolmihenkinen ryhmä kävi neljä kertaa Tverin Karjalassa. Mukana oli **Mauri Sirén**, jolle aiempia Tverin-matkoja oli kertynyt jo nelisenkymmentä. "Viime kesän matkat yllättivät todella positiivisesti", Mauri kertoo. "Koskaan aikaisemmin ihmisten suhtautuminen ei ole ollut niin avointa ja varauksetonta, mielenkiinto niin suurta. Siellä nuoriso on kiinnostunut uskonasioista.

Viemisinä meillä oli joitakin venäjän- ja karjalankielisiä Lastenraamattuja sekä kolmesataa Piipilijan kertomuksie -kirjaa, joka on aivan erinomainen kirja oppimateriaaliksikin.

Kirja äänitteineen sai erittäin hyvän vastaanoton. Sitä jaettiin keskustelujen ja henkilökoh- taisten tapaamisten yhteydessä, kolmelle karjalan kielen opintoryhmälle, esim. Tolmatšissa, sekä kirjastoihin.

Kirjastot ottivat ilomielin vastaan kaiken materiaalin, mitä saivat. Esimerkiksi Lihoslavin kirjastossa oli entuudestaan vain yksi aivan riekaleiksi luettu Lastenraamattu."

Julkaistu

- Uusi testamentti + äänite (2011)
- Raamatun kertomuksia -kirja + äänite (2018)

Ajankohtaista

- Psalmikoosteen ja Joonan kirjan käännöksen tarkistaminen

Vienen kannatusviite 3036

Valentina Karakina Tolmatšin kylän kesätapahtumassa.

Vienen koululaisille lahjoitettiin kirjoja.

Kesätapahtumassa kaikki halukkaat saivat kirjan mukaansa.

Elämää hantien kotaleirissä. Kuva: S. Liivak

Hyvää sanomaa hanteille

Raamatunkäännöstyötä on tehty suomensukuisten hantin kielen parissa jo pitkään. Hantiksi on julkaistu Markuksen ja Luukkaan evankeliumit, Apostolien teot, 1. Mooseksen kirja ja Joonan kirja. Valmis kirja on kuitenkin vasta ensimmäinen askel siihen, että omakielinen Sana saavuttaa ja muuttaa sydämiä.

Teksti: Suvi Eriksson

Yksi haaste käännösten käytölle on niiden kieli. Esimerkiksi hantista olisi parempi puhua monikossa, hantin kielinä. Kielessä erotetaan kymmenkunta päämurretta, jotka poikkeavat toisistaan ainakin yhtä paljon kuin saamen eri kielet. Edellä mainitut kirjat on käännetty Jamalin Nenetsian eteläosissa puhuttavalle hantin šuryškarin murteelle. Etelämpänä Hanti-Mansiassa itäisemmät hantit ymmärtävät šuryškaria jo heikosti. Siellä Tromagan-joen lähistöllä asuvien hantien kielellä onkin alettu kääntää suullisesti raamatunkertomuksia audiomuotoon. Työtä tehdään paikallisesti Venäjän Wycliffe-järjestön avustamana.

Šuryškarin alueesta pohjoiseen, Salehardin kaupungin ympäristössä, on Priuralin piiri, jossa

myös asuu hanteja. Heidänkin murteensa poikkeaa Šuryškarin alueen kielestä, mutta suurelta osin nämä ryhmät kykenevät ymmärtämään toisiaan. Käännettyjen kirjojen lukeminen on kuitenkin työlästä myös siksi, että omalla kielellä lukemisen kulttuuri puuttuu, eivätkä oudot sanat helpota urakkaan ryhtymistä. Kirjojen pohjalta tehtyjä äänitteitä on hieman helpompi ymmärtää.

Priuralin piirin hallinnollinen keskus on Aksarkan kunta. Siellä on pieni kotiseurakunta, jonka jäsenistä noin puolet on hanteja ja toinen puoli nenetsejä. Yhteinen kieli heillä on venäjä, mutta silloin tällöin seurakuntalaiset rukoilevat omilla kielillään myös yhteisissä kokoontumisissa. Viime aikoina olemme alkaneet laulaa enemmän hantinkielisiä lauluja, joita seurakunnan jäsen, **Tanja-täti**, on kirjoittanut

lukuisia. Se rohkaisee varsinkin seurakunnan hantijäseniä. Toki välillä laulamme myös nenetsiksi. Šuryškarin murteelle käännettyjä Raamatun osia he lukevat silloin tällöin itse, ja niistä on myös hyvä katsoa, miten jotkut Raamatun avaintermit, kuten pyhyys ja siunaus, on käännetty. Se auttaa myös uusien laulujen kirjoittamisessa. Nyt haaveena on aloittaa audiokertomusprojekti myös priuralin murteelle.

Eläkeläismissio

Tanja-tädin pitkäaikainen unelma alkoi toteutua, kun seurakunnan veljet vihdoinkin aloittivat vierailut naapurikylässä ja ottivat hänetkin mukaan. Keski- viikkona Tanja pukeutui kansanpukuunsa, otti mukaan itse kirjoittamia lauluja ja lähti kertomaan ihmisille siellä hyvää sanomaa heidän äidinkielellään.

Näkymä Jumburan kylästä. Kuva: S. Eriksson

Hantinainen poronsa kanssa. Kuva: A. Salinder

Lauantaina Tanja-täti, jonka selkää aina kolottaa autokyydissä, oli taas liikkeellä. Tällä kertaa matka johti hänen noin 200 kilometrin päässä sijaitsevaan synnyinkuntaansa. Yli puolet matkasta on jäätietä.

Sieltä löytyi sukulaisia, eikä Tanja-täti voinut pitää liiketuksen kyyneleitä saadessaan jakaa heidän kanssaan sitä, mitä *Torum*, Luoja, oli tehnyt hänen elämässään. ”Katsokaa nyt, kuinka paljon mummo teitä rakastaa”, totesi mukaan matkalle lähtenyt **Kosti** paikalla olleille nuorille miehille. Taisi se heitä koskettaakin. Seuraavalla vierailukerralla vastaanotto oli hyvin kunnioittava.

Seuraavalla viikolla Tanja-täti kutsuttiin kaupunkiin Kairos-kurssille. Neljän päivän ajan joka ilta ajettiin 60 km:n matka kotiin yöksi. Toisena päivänä myös **Irina-täti** lähti mukaan, vaikka epäilikin ymmärrys- ja vastaanottokykyään, kuulokin kun on heikko. Mutta sain nähdä, että Tanjalla on todellinen lahja välittää eteenpäin oppimaansa. Odotellesaan minua lähtemään kotimatkalle he ehtivät tehdä kotiläksyt, ja lisäksi Tanja oli selittänyt Irinalle kaiken oleellisen siihen asti oppimastaan.

Koko kotimatka kului innostuneessa puheensorinassa. Yllättäen heidän mieleensä muistui pari vuotta sitten kuultu opetus siitä, miten tärkeää on tuntea oman kansan perinteet, se, mistä on tultu. Palaset alkoivat loksahdella paikalleen. Kaikki ne hantien puhtaussäädökset ja kiellot — samanlaisia säädöksiähän oli myös juutalaisella kansalla Vanhan testamentin aikana. Eikö niitä voisi käyttää siltana hyvän sanoman välittämisessä sen sijaan, että tuomitsee ne vain pakanallisena hölynä? Kertoa, että *Torum* itse antoi sellaiset säädökset ihmisille opettaakseen heille eron pyhän ja tavallisen välillä. Mutta kertoa myös, että *Torum*in Poika tuli puhdistamaan meidät kertakaikkisesti. Kun verenvuototautia sairastanut nainen kosketti Häntä, Hän ei tullutkaan saastaiseksi, vaan nainen parani.

”Siitähän täytyy kertoa niille sukulaisille!”, Tanja huudahti. Seuraavana lauantaina myös Irina-täti lähti mukaan tuohon kaukaisempaan kylään. Olihan hänelläkin siellä sukulaisia, joiden piti saada kuulla tästä kaikesta.

Julkaistu

- Markus, Luukas, Apostolien teot + äänite, 1. Mooseksen kirja, Joonan kirja (2000–2018)

Ajankohtaista

- Psalmikoosteen käännöksen tarkistus
- 1. Mooseksen kirjan äänittäminen

Hantin kannatusviite 3010

Testausmatka Sosva-joen mansikyliin

Anejevan kylä Sosva-joella.

”Viime keväänä aloin suunnitella matkaa Länsi-Siperiaan testaamaan mansiksi käännettyjä Lastenraamatun tekstejä”, käännöstarkistaja Marja Taivassalo kertoo. ”Matkakumppaneiksi lupautui kaksi ystävää. Reissuun lähdettiin kesäkuussa, ja matkattuamme kolme vuorokautta junalla ja kolme jokialuksilla saavuimme Obin sivujoella sijaitsevaan Sosvan kylään. Majapaikka löytyi aikaisemmilta käynneiltäni tutuksi tulleen Klavdian luota. Hänen kodissaan kokoontuu baptistikirkon pieni rukouspiiri.

Teksti ja kuvat: Marja Taivassalo/RKI

”Pyhällä Hengellä täytyminen meni yli ymmärryksen – mansien käsityksen mukaan henkiä on paljon ja niitä pelätään kovasti. Myös vertaus Jeesuksesta hyvänä paimenena kummastutti. Miten Jeesus voi olla paimen, kyseltiin.”

Perillä aloin heti etsiä manseja, joiden kanssa voisi lukea tekstejä. Se ei tällä kertaa ollut aivan mutkatonta, sillä jotkut aiemmista palautteen antajista olivat muuttaneet pois. Muutamat mansia hyvin osaavat olivat kiireisiä kesätöissään ja ehtivät vain lyhyiksi tuokioiksi tekstien äärelle.

Raamatun ilmoitus on vieras
Kaikesta huolimatta tehtävään sopivia henkilöitä löytyi. Käännöksiä luettiin pääasiassa Sosvasa, mutta myös Igrimin kylässä. Testattaviin kuului 33 tekstiä

Vanhasta ja 29 Uudesta testamentista. Tällä kertaa palautteen antajissa ei ollut yhtään uskovaa, ja siksi näin, miten vieras Raamattu ja sen maailma on manseille. Monet asiat herättivät heissä ihmetystä. Vaikeimmaksi kohdaksi osoittautui kertomus Pyhän Hengen vuodattamisesta. Pyhällä Hengellä täytyminen meni yli ymmärryksen – mansien käsityksen mukaan henkiä on paljon ja niitä pelätään kovasti. Myös vertaus Jeesuksesta hyvänä paimenena kummastutti. Miten Jeesus voi olla paimen, kyseltiin. Kuitenkin käännös vaikutti helpolukuiselta.

Sosva-joen rantoja.

Igrimin manseja Lastenraamatun tekstien äärellä.

Rukousta tarvitaan

Mansien parissa jouduin kohtaamaan alkoholismia, sairautta, avioeroja. Sain myös huomata, miten hyvin moni tuntee vanhan pakanauskontonsa lukuisia jumalia. Pelosta henkiä kohtaan noudatetaan ulkonaisia rituaaleja: lepytysuhreja kostonhaluillesille hengille. Pakanuus on vahvaa, eivätkä jotkut halua olla tekemisissä kristittyjen kanssa. Sen sain erityisesti kokea paluumatkalla. Jokialuksessa aloin jutella erään naisen kanssa ja tarjosin hänelle mansinkielistä Joonan kirjaa ja Tuhlaajapoika-traktaattia. Hän ilahtui kovasti, kertoi osaavansa mansia ja toivotti minut tervetulleeksi kotikyläänsä Anejevaan. Sitten muistin, että minulla oli vielä jokunen Matteuksen evankeliumi. Tarjosin hänelle Matteusta selittäen, että se on osa Raamattua, kristittyjen kirjaa. Nyt naisen kasvot synkkenivät

Matkustajahelikopteri liikennöi päivittäin Sosvaan.

Käännöstä luettiin myös kaupan portailla.

Ljudmila Sosvan rukouspiiristä.

eikä hän enää halunnut puhua kanssani. Kirjan hän kuitenkin otti vastaan.

Mansien keskuudessa on vain harvoja uskovia. Siksi oli rohkaisevaa tavata Sosvan rukouspiirissä **Ljudmila** – mansi, joka on tullut uskoon asuessaan Ukrainassa ja joka on nyt palannut kotikyläänsä eläkepäivilleen. Ljudmila kertoi: ”Pidän paljon hengellisistä lauluista; laulan niitä jatkuvasti kokouksissa, tiellä pyöräillessäni ja rannalla kalastaessani... joka paikassa.” Muistetaan rukouksin Ljudmilaa ja muita uskovia manseja. Pyydetään heille viisautta kertoa Hyvää Sanomaa ja elää kristityn täyttää elämää oman kansansa keskuudessa.”

Julkaistu

- Evankeliumit (2000–2014)
- Raamatun kertomuksia (2003)
- Kertomuksia Lastenraamatusta (2020)

Ajankohtaista

- Kertomuksia Lastenraamatusta -kirjan käyttöönotto

Mansin kannatusviite 3065

Iloisia Jippii-kuorolaisia Udmurtiasta.

”Pieni kansa odottaa rakkauden sanomaa”

Udmurtinkielinen lastenäänite Jippii, *Ura!*, julkistettiin viime syksynä Iževskin Filadelfia-seurakunnassa 26. lokakuuta järjestetyssä konsertissa. Kyseessä on Jippii-ission 58. julkaisu. Venäjällä puhuttavista kielistä Jippii-lauluja on aiemmin ilmestynyt muun muassa venäjäksi, komiksi ja mokšamordvaksi.

Teksti: Anita Laakso, Kuva: M. Hakala

Iževskissä äänitteen julkaisijaa edusti Jippii-lapsityön koordinaattori **Merja Hakala**. ”Levyllä ja julkistamiskonsertissa laulaneet lapset tulivat pienestä Azamatovon kylästä, muutama lapsi oli mukana Iževskin seurakunnasta. On mahtavaa nähdä, kuinka evankeliumin sanoma leviää näiden laulujen kautta. Konserttiin oli tullut myös lasten vanhempia, joista monet olivat ensi kertaa seurakunnassa”, kertoi Merja Udmurtiasta palattuaan.

Pohjana Jumalan sana

”Työ udmurtiäänitteen parissa aloitettiin nelisen vuotta sitten”, muistaa Jippii-asioissa ahkeroiva **Harri Pottonen**. ”Suunnittelukokous pidettiin Udmurtiassa maaliskuussa 2017. Se että Raamattua on käännetty kansan omalle kielelle, loi pohjan tälle työlle: koska udmurteilla on Jumalan sanaa, voitiin kääntää hengellisiä lauluja. Samasta syystä myös komit ja mokšalaiset ovat saaneet äänitteen. Mariksikin on julkaistu raamatunomia, ja siksi Jippii-laulut on tarkoitus saada myös mareille.”

Paikallisen vetovastuun udmurttien *Ura!*-CD:n valmistumisesta kantoi suurelta osin opettaja **Lena Rjabina**. ”Levyllämme on neljätoista laulua, joista osa käännettiin suomesta ja osa venäjältä”, hän avaa. ”Laulajiksi valikoitui kahdeksan poikaa ja neljä tyttöä. Lauluja harjoiteltiin viime kesänä Azamatovossa, missä myös kenraaliharjoitus pidettiin ennen suomalaisen äänitysryhmän saapumista

elokuussa. Lasten eläytyminen lauluihin oli koskettava. Yksi kappale, Pieni kansa, sai lauluryhmän aivan erityisesti innostumaan. Lapset lauloivat sydämensä pohjasta:

Tässä on tehtävä:

Jonkun on mentävä,
koska pieni kansa rukoilee päivin ja öin.
Pieni kansa ahertaa pelloilla töin.
Pieni kansa odottaa rakkauden sanomaa.
Pieni kansa janoaa Jumalaa.

Vuodenvaihteen juhlien aikaan Azamatovossa kuultiin Jippii-lauluja kylän kulttuuritalossa ja myös vanhainkodissa. Jatkossa lapsille on suunniteltu yhteisiä esiintymisiä udmurttien *Inkrez*-musiikki-ryhmän ja muiden kuorojen kanssa.

YouTube-video udmurtinkielisen Jippii-lastenlevyn julkistamisesta Filadelfiassa 26.10.2019:
<https://youtu.be/dE9UDM2xaxs>

Julkaistu

- Raamattu (2013) + UT:n äänite (2015)
- VT:n apokryfiset eli deuterokanoniset kirjat (2016)

Ajankohtaista

- Kertomuksia Raamatusta -kirjan kääntäminen

Udmurtin kannatusviite 3117

Oman nimikkotasavaltansa Mari Elin lisäksi mareja (644 000) asuu naapurilääneissä ja -tasavalloissa, etenkin Baškortostanissa, jossa heistä elää lähes viidesosa. Monet marit pitävät edelleen kiinni perinteisistä uskomuksistaan.

”Raamatun sanoma tulee välittää ihmisille sekä painotuotteiden että viestimien kautta”, sanoo Anatoli Fadejev.

Oma kieli avaa marien sydämet

Baškortostanilainen mari Anatoli Fadejev löysi Raamattua lukiessaan tien Vapahtajansa Jeesuksen luo, ja siksi hän pitää tärkeimpänä tehtävänä Jumalan sanan välittämistä toisille ihmisille. Erityistä huolta hän kantaa omasta kansastaan mareista.

Teksti: Anita Laakso, Kuva: A. Fadejev/RKI

”Oma kieli on avain”

Anatoli kuuluu kotikaupungissaan Ufasa helluntaiseurakuntaan ja on insinöörintöimensä ohella ahkera evankelista. ”Baškortostanissa on 260 marikylää, ja monissa näistä olemme viime vuosina pitäneet hengellisiä kokouksia”, Anatoli kertoo. ”Oma kieli on avain marien tavoittamiseen. Kyliin on syntynyt rukouspiirejä, ja ihmiset haluavat lukea Jumalasta omalla marin kielellä. Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2007 – sen painos on kuitenkin loppunut. Raamattu on valmistumassa, mutta mitä antaa kansan käteen sitä odotellessa? Pyynnöstämme Instituutti julkaisi Johanneksen evankeliumin mariksi. Se on meille hyvin tarpeellinen, ja sitä tutkitaan luku luvulta rukouspiireissä.”

Musiikki vie sanoman sydämiin

”Marit rakastavat laulamista”, Anatoli valottaa. ”Konsertit kokoavat paljon väkeä ja niihin tullaan pitkistäkin matkoista. Laulut ja musiikki ovat Jumalan avaama ovi: hengelliset laulut omalla kielellä herkeävät mielen vastaanottamaan Hyvää Sanomaa. Tästä syystä me ”diasporamaritkin” olemme alkaneet pitää kuoroharjoituksia – tavoitteemme on järjestää kylissä hengellisiä konsertteja.

Raamatun valmistumista odotetaan

”Marinkielisestä Uudesta testamentista on kännäsovellus, samoin Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta. Sitä mukaa kun Raamatun kirjoja valmistuu, ne löytyvät internetistäkin”, Anatoli kertoo. ”Tarvitsemme myös Vanhan testamentin, sillä se kertoo vertauskuvin Jeesuksesta. Jokaisessa sen kirjassa tulee esiin Hänen työnsä merkitys. Vanhan testamentin tunteminen on pohja Jumalan ilmoituksen ja Uuden testamentin ymmärtämiselle”, Anatoli perustelee. ”Rukoilemme, että saisimme pian koko Raamatun! Sen jälkeen sitä voi välittää myös internetin kautta mareille, missä ikinä he asuvatkin.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2007)
- 1. Mooseksen kirja (2014, 2017)
- Johanneksen evankeliumi, vuoden 2007 UT:sta (2019)

Ajankohtaista

- VT:n profeettakirjojen käännöksen tarkistus

Marin kannatusviite 3078

”Mikä on elämän tarkoitus?”

Vuorimari Galina Orehova – etsijästä Jeesuksen seuraajaksi

Useimmat vuorimarit tunnustavat ortodoksista uskoa, mutta protestanttejakin löytyy. Yksi heistä on Vizimjaryn kylän helluntaiseurakuntaan kuuluva 63-vuotias Galina Orehova.

Teksti: Larisa Orzajevan tekemän haastattelun pohjalta Anita Laakso

’Synnyin ja kasvin Vuorimarissa Dubovkan kylässä”, Galina kertoo. ”Kirkkoa ei kylässämme ollut, lähin oli Ardyssa viiden kilometrin päässä. Äitini vanhemmat olivat uskovia ortodokseja, äidinisä toimi pappina Ardyn kirkossa. Äitikin oli uskovainen, ja hän piti huolta, että meillä aina siunattiin ruoka. Selvää kuvaa uskonasioista minulla ei lapsuudessani ollut, mielessäni vain pohdin, miksi oikein elämme maan päällä. Peruskoulun jälkeen opiskelin Odessassa kokkikoulussa. Asuin erään naisen luona. Hänellä oli kotinsa seinällä vanha ikoni. Siihen oli kuvattu Jeesus orjantappurakruunu päässään. Katselin usein ikonia ja kerran kysyin vuokraemännältäni: ”Mikä on elämän tarkoitus?” ”Oletpa sinä kummallinen!”, tämä sanoi. ”Olet nuori, mutta esität vakavia kysymyksiä.” Myöhemmin hän antoi minulle Leo Tolstoin filosofisia artikkeleita. Niistä en löytänyt vastausta elämän tarkoitukseen. Aloin etsiä sitä ortodoksisesta uskosta, ja kahdenkymmenen vuoden ajan pidin tunnollisesti paastot ja noudatin kirkollisia tapoja. Sydämessäni ei kuitenkaan ollut rauhaa. Vuonna 1995 tutustuin helluntaiseurakuntaan kuuluvaan pariskuntaan. He kutsuivat minut kotiinsa, ja näin heidän luonaan Jeesus-filmin. Sitä katsoessani tunsin olevani syntisin ihminen koko maailmassa. Synnit painoivat kuin suuri säkki selässä, mutta taakka putosi, kun tunnustin syntini ja puolestani rukoiltiin. Jeesuksessa löysin vastauksen.

Jumalan koulussa

Minulla oli kolme poikaa. Kahden vanhimman isä oli kuollut, ja sen jälkeen elin avosuhteessa kolmannen poikani isän kanssa. Uskoon tultuani aloin odottaa neljättä lasta. Silloin Jumala puhui minulle selvästi, eikä vain kerran, vaan kolmesti, että suh-

teeni lapsen isään tulee virallistaa. Ja niin liittomme rekisteröitiin lain edessä ennen poikamme syntymää.

Mutta sitten alkoi koetusten aika. Juovuspäissään tekemänsä henkirikoksen takia mieheni sai yhdeksän vuoden vankeustuomion. Itkin ja hätäilin: ”Miten selviän yksin kaikesta – lapsia on neljä, lisäksi kotieläimet ja viljelykset?” Sydämeni pohjasta huusin: ”Isä, auta!” Sain varmuuden, että Hän kuulee minua – ja niin lakkasin itkemästä. Helppoa ei ollut, mutta Herra todella auttoi: nälkää emme nähneet, ja sain voimia ja terveyttä huolehtia lapsista.

Rukoilin mieheni puolesta joka päivä. Hän palasi kotiin kuuden vuoden kuluttua, vuoden 2003 lopussa – ja alkoi jälleen juoda. Kerran hän tuli kotiin kovassa humalassa, ja kun autoin hänet sohvalle nukkumaan, hän alkoi huutaa: ”Minulla on kamala olo!” Aloin rukoilla, ja käsitin, etten rukoile itse, vaan Pyhä Henki rukoilee minussa. Jonkin ajan kuluttua mies sanoi: ”Minulla on niin hyvä olo!” En tiedä, mitä tapahtui, mutta humala oli kokonaan haihtunut. Tämän jälkeen hän ei kahdeksaan vuoteen juonut.

Mieheni äiti asuu sisarensa kanssa naapuritasavallassa, Tšuvassiassa. Siellä heillä on iso talo huolenaan. Vuonna 2010 sisar, mieheni täti, halvaantui ja tarvitsi siksi hoitajaa. Perhe päätti, että mieheni muuttaisi heidän luokseen, auttamaan heitä. Suostuin ja annoin mieheni lähteä, vaikka en olisi sitä halunnut. Noin vuoden kuluttua tästä sairastuin. Vointini oli koko ajan huono enkä voinut syödä. Tutkimuksissa vatsasta löydettiin esiasteen syöpä. Laihduin niin, että olin lopulta pelkkää luuta ja nahkaa. Sairaalassa minua ei voitu hoitaa, vaan lähetettiin kotiin. Lähes kolmeen kuukauteen en syönyt teelusikallista enempää päivässä enkä pystynyt

Vuorimari Galina Orehova ja Raamatun kertomuksia -kirja. Kuva: L. Orzajeva/RKI

nukkumaan – olin lähellä kuolemaa. Kuolla halusinkin. Silloin Herra puhui minulle, ja käsitin, etten ollut antanut anteeksi miehelleni, hänen äidilleen ja muille sukulaisille. Päästin mieheni lähtemään, mutta sydämeni oli täynnä syytöksiä ja kaunaa. Nyt tein parannusta, rukoilin ja itkin Herran edessä: ”Anna anteeksi, Herra! Annan anteeksi miehelleni, anopille ja kaikille läheisille!” Parantumista en pyytänyt, mutta Herra tuli luokseni – huone missä olin, täyttyi kokonaan valolla ja kuulin sanat: ”Iankaikisella rakkaudella olen sinua rakastanut.” Silloin jotain elpyi minussa. Vointini alkoi parantua, ja pystyin taas syömäänkin. Kun menin tutkimuksiin, tulokset näyttivät, ettei syövästä ollut jälkeäkään. Minulle jopa sanottiin: ”Miksi ihmeessä tulit tänne – eihän sinussa ole mitään vikaa!” Herra oli parantanut minut.

Kerran kysyin Jumalalta: ”Miksi lapseni eivät tottele minua?”, ja Hän vastasi: ”Alapa sinä itse totella, silloin myös lapsesi tottelevat.” Ymmärsin, että minun oli sopeuduttava tilanteeseen. Kun minua vuonna 2012 pyydettiin tulemaan mieheni luo Tšuvassiaan, suostuin ja lähdin nuorimman poikamme kanssa. Toiset lapset olivat jo isoja ja kävivät koulua Marissa. Mutta nuorimmaisella oli Tšuvassiassa vaikeuksia: häntä kiusattiin koulussa, koska hän ei osannut tšuvassin kieltä. Siksi muutin pojan kanssa takaisin Mariin. Sen jälkeen hyväk-

syin sen, että matkustan aika ajoin mieheni luo auttamaan häntä. Ja joka kerran Herra opettaa minulle jotain uutta. Näen nyt, että kuuliaisuus tuo siunauksen. Herra kääntää lopulta kaiken parhain päin.

Raamatun sanaa tarvitaan

On erinomainen asia, että Raamattua käännetään vuorimariksi. Nyt työn alla oleva Sananlaskujen kirja tulee saamaan hyvän vastaanoton, sillä sieltä ihminen löytää ymmärrettävät perusohjeet elämään. Odotan pian saavani lukea tuota kirjaa. Haluan lukea, rukoilla ja laulaa omalla kielelläni.

Kiitokset kaikille, jotka tekevät tätä työtä. Kun puhun ihmisten kanssa Jumalasta vuorimariksi, he ovat avoimia ja vastaanottavaisia. Pieni kansamme tarvitsee Jumalaa!”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2014)
- Raamatun kertomuksia -kirja (2017)

Ajankohtaista

- Joonan kirjan käännöksen tarkistus ja Sananlaskujen kääntäminen

Vuorimarin kannatusviite 3081

Yhteiskuvassa isäntäparin luona.

"Olimme yhdessä samalla asialla: että kaikki suomensukuiset kansat saisivat Jumalan sanaa omalla kielellään!"

Raamatunkääntäjät koolla Tallinnassa

Viime syyskuun alussa, 2.–5.9.2019, Tallinnassa järjestettiin seminaari suomalais-ugrilaisten kielten raamatunkääntäjille. Mukana oli kääntäjiä ja käännöstarkistajia yhdeksästä suomensukuisen kielen käännösryhmästä sekä Raamatunkäännösinstituutin henkilökuntaa ja hallituksen jäseniä.

Teksti: Iraid Popova, raamatunkääntäjä, komiprojekti. Kuvat: B. Kalčević/RKI

Mokšan työryhmäläisiä kansallisissa asuissa.

Nadežda Gabova ja Iraid Popova kansojen illassa.

Sydämessäni oli jo pitkään ollut toive siitä, että voisimme kokoontua ja tavata toisemme. Rukoilin, ja myös toiset rukoilivat, tämän asian puolesta – ja Herra kuuli rukoukset. Tällaiset tapaamiset ovat hyvin tärkeitä, sillä me kääntäjät työskentelemme enimmäkseen yksin eikä meillä usein ole mahdollisuutta tavata toisiamme, vaihtaa ajatuksia ja rukoilla yhdessä. Tallinnan seminaari antoi siihen tilaisuuden. Keskustelut eri käännösprojekteissa ahertavien työtovereiden kanssa olivat tarpeellisia ja ilahduttivat mieltä. Seminaarissa oli myös hengellistä elämää vahvistavaa Raamatun opetusta.

Majapaikkanamme oli Tallinnan keskustan ulkopuolella rauhallisella ja kauniilla paikalla sijaitseva Piritan luostarin majatalo. Sen tiloissa myös kokoonnuimme ja nautimme ystävällisten nunnien valmistamia maittavia aterioita.

Itse Herra ja ohjelman laatijat pitivät huolta siitä, että saimme virkistyä. Teimme retkiä kauniiseen Tallinnaan ja tutustuimme sen mielenkiintoisiin vaiheisiin. Vierailimme myös ulkoilmamuseossa. Siellä konkreettisesti havaitsi, että olemme sukulaiskansoja, sillä näytteillä oli paljon perinteisiä tarve-esineitä ja työtapoja, jotka olivat samanlaisia kuin meillä Komissa.

Esityksiä omalla kielellä

Pidin kovasti kansojen illasta, joka kuului ohjelmaan: kunkin käännösprojektin edustajat esittivät jotain omalla kielellään – runon, laulun tai henkilökohtaisen todistuksen. Mikä kielten rikkaus ja monimuotoisuus meillä olikaan!

Vierailu virolaisen ystäväperheen, **Oven ja Veeran**, kodissa, lämmittää yhä mieltä. Heistä säteili Jumalan rakkaus, hyvyys, aito ystävyys, sydämen ilo ja lämpö. Tuossa vieraanvaraisessa kodissa meitä odotti mitä herkullisin ja runsain pitopöytä. Vaikka meitä oli iso ryhmä, kaikkea riitti yltäkyllin. Kuulimme tapahtumista vuosien varrelta – raamatunkäännöstyön vaiheista ja kirjallisuuden jakamisesta. Ihailin isäntäparimme rohkeutta ja uskollisuutta Jumalalle! Tällaisten ihmisten elämä ja usko on esimerkki minullekin. Heidän luonaan tapasimme myös Olevisten kirkon pastori **Siim Teekelin** ja hänen vaimonsa **Üllen**.

Yhdessä samalla asialla

Kiitän Jumalaa tästä seminaarista, ystävien ja työtovereiden tapaamisesta. Näimme kaikessa Hänen rakastavan kätensä! Olimme yhdessä samalla asialla: että kaikki suomensukuiset kansat saisivat Jumalan sanaa omalla kielellään! Tämä antoi uutta voimaa ja innoitusta jatkaa edelleen vaikeassa, mutta tärkeässä raamatunkäännöstyössä.

Mikko Sivonen jakoi opetuksen sanaa.

Vierailulla Tallinnan synagogassa.

Raamatun sanaa Venäjän suomensukuisille kansoille

Historiasta nykypäivään

Raamatunkäännösinstituutti (RKI) aloitti vuonna 1973 Tukholmassa uudelleenpainatus- ja käännöstyön Venäjän vähemmistökielten parissa. RKI:n Helsingin osasto perustettiin vuonna 1983 koordinoimaan kahdentoista suomensukuisen kielen käännöshankkeita. Se tekee yhteistyötä Yhtyneitten Raamattuseurojen, Wycliffe Raamatunkääntäjien, paikallisten seurakuntien, eri kirkkojen ja tieteellisten laitosten kanssa. Varat käännöstyöhön saadaan yksityishenkilöiltä, seurakunnilta, Suomen Piiphiaseuralta, Avainmedialta ja muilta lähetysjärjestöiltä.

Komin työryhmän jäseniä: Marja Kartano (vas.), Nadežda Gabova ja Raili Greidan. Kuva: RKI.

Julkaisutilanne

RKI on julkaissut Uuden testamentin kymmenellä kielellä – udmurtiksi, livviksi (aunuksenkarjalaksi), ersämordvaksi, vepsäksi, mariksi, komiksi, vienankarjalaksi, vuorimariksi, mokšamordvaksi, komipermjakiksi – ja koko Raamatun udmurtiksi. Raamatun osia ja lastenkirjoja on julkaistu kahdellatoista suomensukuisella kielellä. Myös äänitteitä on julkaistu edellä mainituilla kielillä.

Tavoitteet

RKI:n tavoitteena on Raamatun valmistuminen ersämordvaksi, mariksi ja komiksi, Vanhan testamentin osien saaminen niille kielille, joilla on Uusi testamentti, sekä yksittäisten raamatunkirjojen ja lastenmateriaalin julkaiseminen hantiksi, mansiksi ja udmurtiksi. Tavoitteena on myös uusintapainosten ottaminen tarvittaessa, Raamatun tekstien äänittäminen ja nettisovellusten julkaiseminen kaikilla kahdellatoista kielellä.

Kielisukulaisemme tarvitsevat Jumalan sanaa omalla äidinkielellään

Käännöstyön kohdealueet.

Raamatunkäännöstyö sukukansojemme parissa kantaa hyvää hedelmää. On tärkeää, että tämä työ voi jatkua. Voit olla mukana esirukouksin ja tekemällä lahjoituksen haluamallesi projektille. Lahjoitusviitteet löytyvät lehden artikkelien lopusta.

Pankkiyhteys: Nordea FI77 2065 1800 0179 11

Kiitos tuestasi!

Raamatunkäännösinstituutti ry
Kotipaikka: Helsinki
Raamatunkäännösinstituutti ry:n päämääränä on Raamatun ja sen osien kääntäminen Venäjän alueen suomensukuisille kielille ja käännösten julkaiseminen. RKI jakaa ilmaiseksi tai myy omakustannus-

hintaan julkaisemaansa kirjallisuutta ja äänitteitä. Käännöshankkeissa työskentelee sopimusperustein 10 käännöstarkistajaa ja 29 kansallista kääntäjää.

Hallinto-, tuotanto- ja toimistotehtävissä on käännöstyötä koordinoivan toimin-

nanjohtajan lisäksi yksi kokopäiväinen ja kaksi osa-aikaista työntekijää.

Hallitus: Heikki Jäntti (pj.),
Mikko Sivonen (vpj.), Kaisa Franzén,
Anna-Liisa Kaatrasalo, Miina Makkonen,
Harri Pottonen ja Pekka Ylenius.